

Dünya, ABD, AB-27, BRICS ülkeleri ve Türkiye'nin bilimsel yayın öncelikleri (2000-2007)

Prof.Dr. İsmail Hakkı Demirel

Bu çalışmada Dünya, ABD, AB-27 ve BRICS ülkelerinin 1981-2007 dönemi yayın sayılarının yıllık değişimleri ile katkı oranları TÜBİTAK ULAKBİM tarafından hazırlanmış "Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (II): Türkiye, Ülkeler ve Gruplar " başlıklı raporda yer alan bilgilerden sağlanmıştır. Çalışmada ilk olarak adı geçen ülkeler ve grupların 1981-2007 dönemi için yayın, atıf sayıları ve yayın başına düşen atıf sayıları (etki değerleri) sunulmuştur. Bu araştırmada incelenen doküman tipleri makale, derleme/inceleme ve not şeklindedir.

1981 yılında dünya toplam yayın sayısı 626.040 olup, ABD'nin bu yayın toplamında katkısı %41,3; AB-27 ve BRICS ülkelerinin katkı oranları sırasıyla %31,95 ve %9,02 şeklindedir. Aynı yılda dünya toplam yayınlarına yapılan atıf sayısı 11.541.637 olup ABD en yüksek paya (%55,16) sahip iken AB-27'nin toplam atıf sayısı oranı yayın sayısı katkı oranına nazaran oldukça düşüktür (%29,70). BRICS ülkelerinin 1981 yılında dünya toplam atıf sayısındaki payı ise daha da düşüktür (%2,69). 2007 yılına gelindiğinde dünyanın toplam yayın sayısı 2,52 kat artarak 1.574.703'e; toplam atıf sayısı da 1995 yılında 19.535.188'e ulaşmıştır. 2007 yılında ABD'nin toplam yayınlar içindeki payı %31,25'e gerilerken, AB-27 ve BRICS ülkelerinin payları sırasıyla %36,99 ve %17,02'ye yükselmiştir.

2000-2007 döneminde en çok yayın üretilen bilim dalları arasında *Biyokimya ve Moleküler Biyoloji, Malzeme Bilimleri, Ortak Disiplinler, Fizik, Uygulamalı* ilk üç sırada yer almaktadır. İlk on sırada başlıca temel bilim dalları bulunmaktadır. Elektrik ve Elektronik Mühendisliği tek mühendislik dalı olarak yer almaktadır. Sağlık Bilimleri kapsamında *Nörolojik Bilimler, Farmakoloji ve Eczacılık ile Cerrahi* bilim dalları bulunmaktadır. Bu bilim dallarında en yüksek etki değerine sahip üç ülke ABD, İsviçre ve İsrail'dir.

Türkiye 1981-2007 yılları arasında özellikle 1996'dan sonra yayın sayısı artışında hızlı bir ilerleme göstermiş, ancak etki değeri sıralamasında henüz beklenen düzeye ulaşamamıştır.